

**Tisková zpráva Odboru lesního hospodářství ČAZV k tiskové zprávě a tiskové konferenci
Hnutí Duha**

28.10.2023

Odbor lesního hospodářství ČAZV považuje za potřebné reagovat na tiskovou zprávu Hnutí Duha publikovanou ve čtvrtek 26. října 2023. Na tiskové konferenci byl předložen materiál „Plán pro zdravé lesy“ na kterém bylo nepochybně odvedeno značné úsilí s reprezentativním a přesvědčivým výsledkem. Představených 42 konkrétních návrhů „plánu“ jistě představuje solidní základ pro diskusi, byť se opatření v některých případech logicky opírají spíše o narativy ekologického hnutí než o fakta. V obecné rovině lze konstatovat:

- Samotné moto z titulku, „zachraňme české lesy“, je alarmistické. Existence lesů v plošné, kvantitativní rovině, není ohrožena, naopak celková plocha lesů v České republice stále narůstá. V současné době probíhající obnova (včetně té na kůrovcových holinách) se ve velké míře orientuje směrem k vyšší diverzitě a funkčnosti lesů, tedy k jejich odolnosti a kvalitě.
- Informace, že byl „Plán pro zdravé lesy“ připraven „vědci a odborníky“, je snad platná. Je ovšem nutno upozornit na to, že v lesnických a přírodovědných disciplínách je významné množství jiných vědců a odborníků, kteří aktivně participují na praktickém řešení problémů spojených s obnovou a funkcí lesů ve spolupráci s praxí. Zdaleka ne na všech navrhovaných opatřeních existuje v odborné sféře konsensus, některá jsou spíše v rozporu s platnými fakty a většinovým názorem.
- Řada návrhů je z v obecné rovině žádoucí. Pěstování, zakládání a obnova druhově, věkově i strukturně pestrých lesů bylo v lesnictví významným trendem od počátku 20. století. Později bohužel zcela převládl schematický přístup k lesnímu hospodářství. Od devadesátých let se příklon k větší pestrosti lesů pomalu vrací, v posledních desetiletích ho urychlují zjevné projevy změny klimatu a kůrovcová kalamita, která jasně ukázala rizika spojená s pěstováním monokulturních stejnověkových porostů. Vzhledem k dlouhému produkčnímu cyklu však nelze očekávat razantní změny v řádu desetiletí. Ještě donedávna jsme „sklízeli“, a to s obrovskou ekonomickou výhodou, lesy založené za císaře pána. Ze stejného důvodu nelze zcela eliminovat rizika spojená s globální změnou pro budoucí vývoj lesů.
- Zcela souzníme s upřednostněním lesnických (obecně vlastnických) zájmů nad zájmy mysliveckými. Stejně tak je oprávněná kritika skryté, silně lobbysticky ovlivněné přípravy zásadních legislativních norem a jejich minimální diskuze s odbornou a vědeckou veřejností. Samotný „Plán pro zdravé lesy“ ovšem rovněž spadá do kategorie prosazování zájmů konkrétní skupiny – v tomto případě environmentálně zaměřené. Pod pojem vědecký, akademický, je třeba zahrnout nejen obecně biologicko-ekologické, ale i lesnické obory.
- Lesy druhově i věkově diverzifikované jsou většinou odborníků považovány za nejvhodnější způsob zvýšení stability do budoucna. Řada subjektů aplikuje hospodaření přírodě blízkým způsobem (Pro Silva Bohemica), což je zdrojem zkušeností i pro ostatní. Obrovský zájem praktických lesníků o znalosti, nové i staronové, je patrný ze seminářů ČLS a aktivit OLH ČAZV. Jde tedy o témata, která v současném lesnictví rezonují.
- „Plán pro zdravé lesy“ často pracuje s pojmy, které nejsou standardně definovány.

Nejpatrnější je to u „rizikových“ dřevin. V „plánu“ je zcela zřejmá nerovnováha mezi naprostým rozvolněním některých pravidel na straně jedné (lhůty pro zalesnění a zajištění, obmýty) a výrazným omezením vlastníků na straně druhé (využívání nepůvodních a introdukovaných dřevin, velikost sečí, využívání přípravy půdy).

- Materiál budí dojem, že odvodňování, velkoplošné holoseče a plošná destrukce půdy jsou standardem lesního hospodářství, opak je skutečností.
- Domníváme se, že především lesy intenzivně rostoucí a stabilní mohou plně zajistit půdoochrannou funkci, ochranu půdních i vodních zdrojů, sekvestraci uhlíku stejně jako ostatní ekosystémové služby. To lze optimálně zajistit jen zodpovědným a cíleným hospodařením. Lesy ve zvláště chráněných územích mají zásadní význam pro biodiverzitu a monitoring přírodních procesů. Jejich počet a plochu, stejně jako stupeň ochrany však považujeme za dostačující.

Celkově považujeme „Plán pro zdravé lesy“ za materiál, který z části vyžaduje procesy, které již v současném lesnictví probíhají, z části navrhuje striktní omezení vlastníků lesů, které je podloženo spíše osobním přesvědčením autorů, než fakty. V předloženém materiálu postrádáme respekt k odpovědnosti vlastníků lesů za stav spravovaných majetků. Nerovnováha mezi návrhem striktních nařízení a nulovou zodpovědností za budoucí vývoj stavu lesů je zřejmá.

Bez ohledu na uvedené výhrady odbor lesního hospodářství ČAZV vítá příležitost k věcné diskuzi ohledně aspektů lesnictví a myslivosti a jejich zákonné úpravy.

Výbor OLH ČAZV